

Research Article

The Role of Religious Orientation and Defense Mechanisms in the Use of Sexual Pornography

Authors

Zahra Pirbonyan¹, Zahra Nikmanesh^{2*}, Sana Nourimoghadam³

 1. M.A of Psychology, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran. pirbonyan@gmail.com

 2. Associate professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran.
(Corresponding Author)

 3. Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran. s.nourimoghadam@ped.usb.ac.ir

Abstract

Receive Date:
08/11/2023

Accept Date:
13/04/2024

Introduction: The widespread negative effects of pornography, which is an increasingly prevalent issue in today's society, have raised numerous questions regarding the factors that influence the tendency to engage with it. The purpose of this study was to investigate the role of religious orientation and defense mechanisms in the use of pornography among a group of students.

Method: The method of the present study was both descriptive and correlational. The statistical population comprised all students at the University of Sistan and Baluchestan. A total of 377 individuals were selected as samples using a multi-stage cluster sampling method. To gather information, we utilized the pornography questionnaires developed by Kerr et al. (2013), the religious self-regulation scale by Ryan et al. (1993), and the defense mechanisms inventory created by Andrews et al. (1993). Data analysis was conducted using Pearson correlation and regression analysis.

Results: The findings indicated a significant inverse relationship between the dimensions of introverted and self-accepting religious orientation and sexual pornography. Additionally, there was a significant direct relationship between immature defense mechanisms and sexual pornography. Additionally, the results of the stepwise regression indicated that self-accepting religious orientation and immature defense mechanisms were included in the equation during the first step, explaining 0.13% and 0.02% of the variance in sexual pornography, respectively ($p = 0.01$).

Discussion and conclusion: Religious adherence, attitudes toward pornography, and defense mechanisms play a crucial role in predicting the desire for sexual pornography. Therefore, community health professionals can utilize religious teachings and mature defense mechanisms to develop preventive and therapeutic programs aimed at combating sexual pornography.

Keywords

Religious Orientation, Defense Mechanisms, Sexual Pornography.

Corresponding Author's E-mail

znikmanesh@ped.usb.ac.ir

نقش جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی در استفاده از هرزه‌نگاری جنسی

نویسندگان

زهرا پیربنیان^۱، زهرا نیک‌منش^{۲*}، ثنا نوری مقدم^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

pirbonyan@gmail.com

۲. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

(نویسنده مسئول)

۳. استادیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

nourimoghadam@ped.usb.ac.ir

چکیده

مقدمه: تأثیرات منفی گسترده هرزه‌نگاری جنسی به عنوان یک معضل در حال رشد در دنیای امروز، پرسش‌های زیادی درباره عوامل مؤثر در گرایش به آن ایجاد کرده است. هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی نقش جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی در استفاده از هرزه‌نگاری جنسی در گروه دانشجویان بود.

روش: روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری تمامی دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان بودند. تعداد ۳۷۷ نفر، از طریق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای، به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های هرزه‌نگاری کر و همکاران (۲۰۱۳م)، خودگردانی مذهبی (ریان و همکاران، ۱۹۹۳م) و مکانیسم‌های دفاعی اندروز و همکاران (۱۹۹۳م) استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون انجام شد.

نتایج: یافته‌ها نشان داد بین ابعاد جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده و خودپذیر با هرزه‌نگاری جنسی رابطه معکوس و معنی‌دار و بین مکانیسم دفاعی رشدنا یافته با هرزه‌نگاری جنسی رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. همچنین نتایج رگرسیون گام به گام نشان داد جهت‌گیری مذهبی خودپذیر و مکانیسم دفاعی رشدنا یافته در گام نخست وارد معادله شده و به ترتیب ۰/۱۳ و ۰/۰۲ درصد واریانس را برای هرزه‌نگاری جنسی تبیین می‌کنند ($p=0/01$).

بحث و نتیجه‌گیری: پایداری مذهبی، نگرش به هرزه‌نگاری و مکانیسم‌های دفاعی نقش تعیین‌کننده‌ای در پیش‌بینی میل به هرزه‌نگاری جنسی داشته است؛ بنابراین متخصصان سلامت جامعه می‌توانند در زمینه مقابله با هرزه‌نگاری جنسی، از آموزه‌های مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی رشد یافته در تدوین برنامه‌های پیشگیرانه و درمانی استفاده نمایند.

تاریخ دریافت:

۱۴۰۲/۰۸/۱۷

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۰۱/۲۵

کلیدواژه‌ها

جهت‌گیری مذهبی، مکانیسم‌های دفاعی، هرزه‌نگاری جنسی.

پست الکترونیکی

نویسنده مسئول

znikmanesh@ped.usb.ac.ir

مقدمه

مکانیسم‌ها سازنده و انطباقی و برخی دیگر مخرب و غیر انطباقی می‌باشند [۷].

استفاده افراطی و اغراق‌آمیز از این مکانیسم‌ها منجر به روان رنجوری و اختلالات روانی و شخصیتی در فرد می‌گردند. در کل مکانیسم‌های دفاعی شکلی از رفتار بهنجار هستند، مشروط بر اینکه در کاربرد آنها زیاده‌روی نشود؛ زیاده‌روی و تکرار مداوم آنها باعث می‌شود به عادت تبدیل شوند. عملکرد دفاعی بالغ، با استفاده از دفاع‌های انعطاف‌پذیر و تنظیم آن در برابر عوامل استرس‌زا بالقوه (مانند تصعید، شوخ طبعی، پیش‌بینی) مشخص می‌شود، از سوی دیگر، ناپخته‌ترین، عظیم‌ترین و سفت و سخت‌ترین دفاع‌ها (مانند پرخاشگری منفعل، عمل کردن، فرافکنی) توانایی واکنش سازگارانه به استرس را مختل می‌کند. آنها با شکل دادن به یک بازنمایی تحریف شده از واقعیت، به بسیج منابع روانی ناکافی و تضعیف در روابط اجتماعی کمک می‌کنند. با این حال، استفاده از دفاع نابالغ ذاتاً بیماری‌زا نیست. این آسیب‌پذیری بیشتر از تداوم و تسلط طولانی مدت آنها در یک فرد ناشی می‌شود؛ بنابراین هنگامی که عوامل استرس‌زا مهم هستند و کنترل آنها دشوار است، می‌توان دفاع‌های نابالغ را بسیج کرد تا زمانی که دفاع‌های انعطاف‌پذیرتر در مرحله دوم بسیج شوند، که تا حدی تسکین موقتی را ایجاد می‌کنند [۷].

مطالعات مربوط به مکانیسم‌های دفاعی عمدتاً بر عملکردهای درون روانی متمرکز است و گزارش می‌نمایند که بین هرزه‌نگاری جنسی و مکانیسم‌های دفاعی ارتباط وجود دارد. به طور خاص، مکانیسم‌های نابالغ با هرزه‌نگاری جنسی، رفتارهای جنسی پرخطر و مصرف الکل و سوء مصرف مواد ارتباط مثبت و معنی‌داری دارد و باعث افزایش آن در افرادی می‌گردد که از مکانیسم‌های دفاعی نابالغ به صورت مستمر استفاده می‌کنند [۸].

پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند؛ جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی با هرزه‌نگاری جنسی در ارتباط هستند. پژوهش جواهریو همکاران [۹] در زمینه تأثیر جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به هرزه‌نگاری جنسی نشان داد، جهت‌گیری‌های مذهبی باعث کاهش هرزه‌نگاری جنسی در افراد می‌گردد. کلاته ساداتیو همکاران [۱۰] در پژوهش خود دریافتند، دین‌داری با رفتارهای پرخطر جنسی رابطه معکوس و معنی‌داری دارد. فقیهی مقدسو همکاران [۱۱] تأثیر هویتی دینی بر رفتار منحرفانه جنسی و نقش جهت‌گیری

نیاز جنسی یکی از نیازهای مهم انسان است و حرکت صحیح برای ارضای آن موجب آرامش روانی فرد می‌شود [۱] و این مسئله می‌تواند در بهداشت روانی و حفظ و کیفیت زندگی فرد تأثیر بگذارد [۲]. گاهی برخی افراد از راه‌های نامناسب درصدد رفع این نیاز برمی‌آیند، یکی از راه‌های نامناسب، هرزه‌نگاری جنسی است. هرزه‌نگاری جنسی به عنوان به تصویر کشیدن موضوع جنسی با هدف تحریک جنسی تعریف می‌شود. معمولاً با استفاده از مجلات، فیلم‌ها، کتاب‌ها و بازی‌های ویدیویی به اشکال مختلف ارائه می‌شود. در سناریوی فعلی، به دلیل دسترسی آسان به اینترنت، این مسئله تقریباً برای تمام گروه‌های سنی به راحتی قابل دسترسی است. مطالعات نشان داده‌اند؛ قرار گرفتن عمدی در معرض استفاده از هرزه‌نگاری جنسی می‌تواند منجر به رفتارهای بزهکارانه، رفتارهای جنسی پرخطر و مصرف مواد شود [۳].

به گفته محققان تئوری شناختی اجتماعی قرارگرفتن گسترده در معرض تصاویر مستهجن جنسی در رسانه‌ها، ادراکات و الگوهای رفتاری در ارتباط با آن ممکن است افراد را ترغیب کند تا هرزه‌نگاری جنسی خود را افزایش دهند [۴]. جامعه‌شناسان مدت‌هاست علاقه‌مند به درک چگونگی تأثیر دین بر هرزه‌نگاری جنسی بوده‌اند. این دانشمندان دریافته‌اند که باورها و تعهدات مذهبی تأثیر بیشتری بر نگرش‌ها و رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی دارند. همچنین آنها دریافتند، افراد ساکن در مناطقی که دارای دیدگاه‌های مذهبی و معنوی هستند، ممکن است رفتارهایی را که از نظر جنسی غیراخلاقی تلقی می‌شوند، تأیید نکنند و آن رفتارها را در خود کاهش دهند [۵]. علاوه بر این پژوهش‌ها نشان داده‌اند، افراد مذهبی ممکن است تمایل بیشتری به تعبیر هرزه‌نگاری جنسی به‌عنوان یک عاملی که مخالف ارزش‌های مقدس دینی داشته باشند و در نتیجه، ممکن است به رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی به‌عنوان یک آسیب روان‌شناختی نگاه کنند [۶].

یکی دیگر از عواملی که در ارتباط با هرزه‌نگاری جنسی است، مکانیسم‌های دفاعی است. مکانیسم‌های دفاعی پیش‌بینی‌کننده سلامت روانی، جسمی و سازگاری اجتماعی هستند و تا مدت‌های زیادی بسیاری این مکانیسم‌ها را بیماری‌زا تلقی می‌کردند. با این وجود، برخی از این

گزارش نمودند که بین هرزه‌نگاری جنسی و مکانیسم‌های دفاعی ارتباط وجود دارد. به طور خاص، مکانیسم‌های نابالغ با هرزه‌نگاری جنسی، رفتارهای جنسی پرخطر و مصرف الکل و سوء مصرف مواد ارتباط مثبت و معنی‌داری دارد و باعث افزایش آن در افرادی می‌گردد که از مکانیسم‌های دفاعی نابالغ به صورت مستمر استفاده می‌کنند.

بنابراین، باتوجه به شیوع بالای هرزه‌نگاری اینترنتی در سال‌های اخیر و پیامدهای منفی و مخرب آن بر بهزیستی و سلامت فردی و اجتماعی افراد جامعه، بررسی عوامل همبسته و زمینه‌ساز (همانند جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی) میل به هرزه‌نگاری به منظور تدوین برنامه‌های علمی و تخصصی در زمینه پیشگیری و درمان آن حائز اهمیت است. از طرف دیگر در داخل کشور پژوهش‌های بسیار اندکی در رابطه نقش جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی در استفاده از هرزه‌نگاری جنسی در دانشجویان انجام گرفته و تصویر واضحی از عوامل مؤثر بر میل به هرزه‌نگاری در جامعه اسلامی و ایرانی وجود ندارد. درحالی‌که به عقیده کارشناسان، ملاحظات فرهنگی جوامع در پویایی‌های فردی و اجتماعی میل به هرزه‌نگاری نقش اساسی دارند. بر این اساس این پژوهش در پی پاسخگویی به این پرسش اساسی است که آیا جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی می‌توانند استفاده از هرزه‌نگاری را پیش‌بینی نمایند؟

روش:

نوع پژوهش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است.

آزمودنی:

الف. جامعه آماری: پژوهش شامل تمام دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان بود.

ب. نمونه پژوهش: برای برآورد حجم نمونه از جدول مورگان استفاده شد. تعداد ۴۲۰ نفر به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند که پس از حذف پرسش‌نامه‌های غیر معتبر، در نهایت ۳۷۷ پرسش‌نامه معتبر (۲۰۲ پسر و ۱۷۵ دختر) به دست آمد. از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد.

ابزار پژوهش

در این پژوهش جهت جمع‌آوری اطلاعات از سه پرسش

مذهبی بر کاهش میل به رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی را در پژوهشی مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه دست یافتند، داشتن هویتی دینی بر رفتار منحرفانه جنسی و نقش جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی مؤثر است. آدامسکی و همکاران [۵] در پژوهش خود گزارش نمودند، باورها و تعهدات مذهبی تأثیر بر نگرش‌ها و رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی دارند. همچنین آنها دریافتند، افرادی که در مناطقی که دارای دیدگاه‌های مذهبی و معنوی بالاتری هستند، رفتارهای جنسی غیراخلاقی کمتری از خود نشان می‌دهند. مستر باچ و همکاران [۶] در پژوهش خود نشان داده‌اند، افراد مذهبی ممکن است تمایل بیشتری به تعبیر هرزه‌نگاری جنسی به عنوان یک عامل مخالف ارزش‌های مقدس دینی، داشته باشند. آدراش و ساهو [۳] در پژوهشی دریافتند، هرزه‌نگاری جنسی با گرایش‌های مذهبی رابطه معکوس و معنی‌داری دارد. بدین‌صورت که هرچه گرایش‌های مذهبی بالاتر باشد هرزه‌نگاری جنسی در افراد پایین‌تر و پایبندی به عقاید دینی بالاتر است.

سید حسینی و همکاران [۱۲] در پژوهشی نشان دادند، مکانیسم‌های دفاعی ناپخته و روان‌رنجوری با هرزه‌نگاری جنسی در ارتباط است. خانی‌پور، نعمتی و محمدی [۱۳] در پژوهشی نشان دادند، مکانیسم دفاعی رشدیافته باعث کاهش و مکانیسم‌های دفاعی رشدناپخته باعث افزایش هرزه‌نگاری جنسی می‌گردند. غزالی، الکلیت و چن [۱۴] در پژوهشی نشان دادند، نوجوانانی که درگیر هرزه‌نگاری جنسی می‌شوند از مکانیسم‌های دفاعی ناسازگار استفاده می‌کنند. نتایج پژوهش دیسکرتی و اندود [۱۵]، در ارتباط بین مکانیسم‌های دفاعی و هرزه‌نگاری‌های جنسی در بین مجرمان جنسی و در بررسی رابطه مضرات هرزه‌نگاری جنسی و استفاده از مکانیسم‌های دفاعی نشان داد، افراد دارای هرزه‌نگاری جنسی از مکانیسم دفاعی رشدناپخته و ناسازگار استفاده می‌کنند. کونورت، گونثول، ریبلو و کمبالیز [۷] در پژوهشی نشان دادند، استفاده افراطی و اغراق‌آمیز از این مکانیسم‌ها منجر به هرزه‌نگاری جنسی می‌گردد و این دفاع‌های ناپخته (مانند پرخاشگری منفعل، عمل کردن، فرافکنی) توانایی واکنش سازگاران به استرس را مختل می‌کنند و هرزه‌نگاری جنسی را در افراد افزایش می‌دهند. کاسیکا، روسی، کولازینو و همکاران [۸] در پژوهش خود

نامه استفاده شد که در ادامه به آن اشاره شده است.

پرسش‌نامه هرزه‌نگاری: مقیاس استفاده مشکل‌ساز از هرزه‌نگاری یک ابزار ۱۲ آیتمی است که به وسیله کر^۱ و همکاران [۱۶] طراحی شده است. این ابزار از یک مقیاس لیکرت ۶ درجه‌ای هرگز، به ندرت (۱)، گاهی اوقات (۲)، معمولاً (۳)، بیشتر اوقات (۴) و همیشه (۵) برخوردار است. این مقیاس چهار مؤلفه دارد که عبارتند از: مشکلات روان‌شناختی و اجتماعی، تمایل شدید به استفاده، ناتوانی در کنترل و استفاده به منظور فرار یا پرهیز از هیجان‌های منفی، آلفای کرونباخ این زیر مقیاس‌ها به ترتیب ۰/۹۱، ۰/۸۶، ۰/۷۵، ۰/۹۳ گزارش شده است [۱۷]. در ایران نیز روایی این پرسشنامه توسط درویش ملا و نیک منش [۱۸] مورد بررسی قرار گرفت و میزان آلفای کرونباخ ۰/۸۵ به دست آمد.

پرسش‌نامه مکانیزم‌های دفاعی DSQ_40: آزمون سبک‌های دفاعی ۴۰ پرسشی نخستین بار توسط باند^۲ و همکاران در سال ۱۹۸۳ م. تهیه [۱۹] و در سال ۱۹۹۳ م. توسط اندروز^۳ و همکاران، نسخه جدید آن تدوین گردید که شامل ۴۰ پرسش است و ۲۰ مکانیزم دفاعی را در سه سطح رشدیافته، روان‌آزرده و رشدنیافته مورد ارزیابی قرار می‌دهد [۲۰]. مکانیزم‌های دفاعی رشدیافته عبارتند از: والایش، پیشاپیش‌نگری، شوخ‌طبعی و فرونشانی. مکانیزم‌های دفاعی رشدنیافته عبارتند از: دلیل‌تراشی، فرافکنی، انکار، همه‌کاروانی، نارزنده‌سازی، گذار به عمل، بدنی‌سازی، خیال‌پردازی، لایه‌سازی، پرخاشگری منفعلانه، جابه‌جایی و مجزاسازی. مکانیزم‌های دفاعی روان‌آزرده عبارتند از: دیگردوستی کاذب، تشکل واکنشی، عقلانی‌سازی و ابطال. نتایج مطالعات هنجاریابی خارجی همبستگی بین آزمون و آزمون مجدد را بین ۰/۴۶ تا ۰/۸۶ گزارش کرده‌اند. همچنین آلفای کرونباخ، برای سبک‌های رشدیافته، روان‌آزرده و رشدنیافته به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۵۸ و ۰/۸۰ به دست آمده است (حیدری‌نسب و شعیری، ۱۳۹۰) [۲۱]. بالاترین ضریب اعتبار آلفا در گروه‌های مطالعه هنجاریابی در ایران در مردان دانشجو ۰/۸۱ و پایین‌ترین آن در دختران دانش‌آموز ۰/۶۹ بوده است. ضریب آلفای کرونباخ برای سبک‌های رشدیافته، رشدنیافته و روان‌آزرده به ترتیب برابر ۰/۷۵، ۰/۷۳ و ۰/۷۴

بوده است که نشان‌دهنده اعتبار خوب آزمون است. مقیاس نمره‌گذاری به صورت لیکرت و در یک مقیاس ۹ درجه‌ای است. فرد در هر یک از مکانیزم‌ها نمره‌ای بین ۲ تا ۱۸ به دست می‌آورد. برای به دست آوردن نمره سبک‌های دفاعی میانگین نمرات فرد در مکانیزم‌های آن سبک محاسبه می‌شود [۲۲].

پرسش‌نامه خودگردانی مذهبی SRQ_R: به منظور اندازه‌گیری جهت‌گیری مذهبی از پرسش‌نامه خودگردانی مذهبی [۲۳] استفاده شد. این ابزار یک پرسش‌نامه خودسنجی است که میزان موافقت یا مخالفت پاسخ‌دهنده به ۱۲ گویه که درباره جهت‌گیری مذهبی او هستند را می‌طلبد. پاسخ‌ها در دامنه‌ای ۵ درجه‌ای از کاملاً موافقم (نمره ۵) تا کاملاً مخالفم (نمره ۱) قرار می‌گیرد. در این پرسش‌نامه هر جهت‌گیری با ۶ گونه ارزیابی می‌شود. گویه‌های ۱، ۶، ۴، ۸، ۹، و ۱۱ مربوط به بعد جهت‌گیری مذهبی همانندسازی شده و گویه‌های ۲، ۳، ۵، ۷، ۱۰ و ۱۲ مربوط به بعد جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده می‌باشد؛ بنابراین هر آزمودنی دو نمره از این ابزار به دست می‌آورد. نمره بیشتر در هر مؤلفه به معنای جهت‌گیری بیشتر آزمودنی است.

البرزی و جوکار [۲۴]، به منظور تعیین روایی این ابزار از روش‌های تحلیل عامل و روایی ملاکی استفاده کردند این محققان با تحلیل عامل اکتشافی به شیوه مؤلفه‌های اصلی و تحلیل عامل تأییدی با استفاده از روش پیشینه احتمالاً دو عامل جهت‌گیری همانندسازی شده و جهت‌گیری درون‌فکنی شده استخراج شده است. این محققان به منظور بررسی روایی ملاکی این مقیاس از پرسش‌نامه خودگردانی یادگیری ریان و همکاران [۲۵]، استفاده کرده‌اند که نتایج حاکی از روایی ملاکی مطلوب این ابزار است. در رابطه با پایایی این ابزار، ضریب آلفای کرونباخ و ضریب پایایی بازآزمایی محاسبه شده است که ضریب آلفای کرونباخ برای جهت‌گیری همانندسازی شده و جهت‌گیری فرافکنی شده به ترتیب برابر با ۰/۷۵ و ۰/۷۸ گزارش شده است. ضریب پایایی از آزمایی نیز برای جهت‌گیری همانندسازی شده برابر ۰/۷۶ و برای جهت‌گیری فرافکنی شده ۰/۷۶ به دست آمده است [۴].

شیوه اجرای پژوهش

پس از کسب مجوزهای لازم از معاونت پژوهشی دانشگاه، از گروه‌های مختلف آموزشی دانشگاه (علوم انسانی،

1. Kor.
2. Bond.
3. Andrews.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد استفاده متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده	۱۴/۰۲	۴/۰۷
جهت‌گیری مذهبی خودپذیر	۱۹/۷۳	۴/۱۷
استفاده از هرزه‌نگاری	۵/۷۹	۳/۸۲
مکانیسم دفاعی رشدنیافته	۱۱۷/۵۰	۲۶/۵۰
مکانیسم دفاعی رشدیافته	۴۳/۷۰	۹/۸۷
مکانیسم دفاعی نوروتیک	۴۲/۹۹	۱۰/۵۷

جدول ۲. نتایج ضریب همبستگی جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی با هرزه‌نگاری جنسی

متغیرها	هرزه‌نگاری جنسی	
	sig	r
درون‌فکنی شده	۰/۰۳	-۰/۰۱۳
خودپذیر	۰/۰۱	-۰/۳۷
رشدنیافته	۰/۰۱	۰/۱۴
رشدیافته	۰/۱۰	۰/۰۴
نوروتیک	۰/۱۲	۰/۰۳

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد، بین ابعاد جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده و خودپذیر با هرزه‌نگاری جنسی و بین مکانیسم دفاعی رشدنیافته با هرزه‌نگاری جنسی رابطه معنی‌داری است؛ بنابراین بین جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده ($r = -0.13, P \leq 0.05$) و خودپذیر ($r = -0.37, P \leq 0.01$) با هرزه‌نگاری جنسی رابطه معکوس و معنی‌داری و بین مکانیسم دفاعی رشدنیافته با هرزه‌نگاری ($r = 0.14, P \leq 0.03$)، رابطه مثبت و معنی‌داری در سطح ۰/۹۵ درصد اطمینان وجود دارد.

فنی و مهندسی، علوم پایه) چند رشته تحصیلی به صورت تصادفی انتخاب شد، سپس از میان رشته‌های تحصیلی به صورت تصادفی کلاس‌های درس و در نهایت از لیست دانشجویان هر کلاس، دانشجویان به شکل تصادفی انتخاب شدند که با آگاهی از اهداف پژوهش و اعلام رضایت از شرکت در پژوهش، به تکمیل پرسش‌نامه مبادرت ورزیدند. همچنین طرح پژوهش در کمیته اخلاق دانشگاه سیستان و بلوچستان^۱ بررسی و مورد تأیید قرار گرفت.

شیوه تحلیل داده‌ها: جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد.

نتایج

بررسی اطلاعات دموگرافیک آزمودنی‌ها نشان داد، نمونه شامل ۳۷۷ دانشجوی با گستره سنی ۱۸-۳۷ سال بودند. ۵۴/۶ درصد در گستره سنی ۱۸-۲۴ سال، ۳۳/۲ درصد در گستره سنی ۲۵-۳۱ سال، ۹/۸ درصد در گستره سنی ۳۲-۳۶ سال و ۲/۴ درصد گروه در گستره سنی ۳۷ سال و بیشتر، در تحصیلات ۷۲/۲ کارشناسی، ۱۹/۴ درصد ارشد و ۳/۴ درصد در سطح تحصیلی دکترا قرار داشتند.

برای بررسی پرسش پژوهش که آیا جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی می‌توانند استفاده از هرزه‌نگاری را پیش‌بینی کنند، از تحلیل همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شد. در جدول ۱ آماره‌های توصیفی متغیرهای مورد مطالعه به تفکیک ارائه شده است.

پیش‌فرض‌های آماری تحلیل رگرسیون گام به گام با بررسی هم‌خطی چندگانه به کمک آماره تولرانس، داده‌های پرت، نمودارهای مانده و داده‌های مفقود برقرار بود. آماره تولرانس در پیش‌بینی هرزه‌نگاری جنسی در دو گام تحلیل رگرسیون دارای ضرایب بین ۰/۹۶ تا ۱/۰ بود که حاکی از عدم هم‌خطی و نیز ثبات این تحلیل رگرسیون بود. همچنین، مقدار VIF برای هر متغیر در دو گام تحلیل در دامنه ۰/۳۲ تا ۰/۰۹ قرار داشت. مقدار دوربین-واتسن در پیش‌بینی تاب‌آوری برابر ۰/۸۲ بود؛ بنابراین فرض همبستگی پسماندها نیز رد شد. همچنین، روابط همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک در دو گام تحلیل کمتر از ۲/۹ بود که به معنای عدم هم‌خطی بین متغیرها و صحت انجام تحلیل رگرسیون گام به گام است.

1. IR.USB.REC.1400.049.

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون گام جهت پیش بینی هرزه‌نگاری جنسی

متغیر وابسته	متغیر پیش‌بین	R	R ²	R ² _{adj}	B	Beta	t	sig
هرزه‌نگاری جنسی	جهت‌گیری مذهبی خودپذیر	۰/۳۷	۰/۱۳	۰/۱۳	-۰/۳۴	-۰/۳۷	-۷/۰۱	۰/۰۰۱
	مکانیسم دفاعی رشدنیافته	۰/۱۴	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۱۴	۲/۸۱	۰/۰۱

نتایج رگرسیون گام‌به‌گام در جدول ۳ نشان داد؛ جهت‌گیری مذهبی خودپذیر و مکانیسم دفاعی رشدنیافته در همان گام نخست وارد معادله شده و توانسته است به ترتیب ۰/۱۳ و ۰/۰۲ درصد واریانس را برای هرزه‌نگاری جنسی تبیین کنند؛ بنابراین جهت‌گیری مذهبی خودپذیر با هرزه‌نگاری جنسی (Beta = -۰/۳۷ p = ۰/۰۰۱) رابطه معکوس و معنی‌داری و مکانیسم دفاعی رشدنیافته با هرزه‌نگاری جنسی (Beta = ۰/۱۴ p = ۰/۰۱) رابطه مثبت و معنی‌دار داشت.

بحث و نتیجه‌گیری

ما در این پژوهش به دنبال پاسخ به این پرسش بودیم که آیا جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی قادر به پیش‌بینی رفتار هرزه‌نگاری جنسی هست؟ نتایج نشان داد، بین ابعاد جهت‌گیری مذهبی درون‌فکنی شده و خودپذیر با هرزه‌نگاری جنسی رابطه معکوس و بین مکانیسم دفاعی رشدنیافته با هرزه‌نگاری جنسی رابطه مستقیم معنی‌داری وجود دارد. همچنین نتایج رگرسیون گام به گام نشان داد که جهت‌گیری مذهبی خودپذیر و مکانیسم دفاعی رشدنیافته در همان گام نخست وارد معادله شده و توانسته است به ترتیب ۰/۱۳ و ۰/۰۲ درصد واریانس را برای هرزه‌نگاری جنسی تبیین کنند. این نتایج هماهنگ با نتایج جواهری و همکاران [۹]، کلاته ساداتی و همکاران [۱۰]، فقیهی مقدس و همکاران [۱۱]، آدامسکی و همکاران [۵]، مستر باج و همکاران [۶]، آدراس و ساهو [۳]، سیدحسینی و همکاران [۱۵]، خانپور و همکاران [۱۶]، غزالی و همکاران [۱۷]، کدیسکرتی و اندود [۱۹]، کونورت و همکاران [۷] و

کاسیکا و همکاران [۸] است. پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند، جهت‌گیری مذهبی و مکانیسم‌های دفاعی با هرزه‌نگاری جنسی در ارتباط هستند. مثلاً پژوهش جواهری و همکاران [۹]، در زمینه تأثیر جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به هرزه‌نگاری جنسی؛ کلاته ساداتی و همکاران [۱۰]، در پژوهش رابطه دین‌داری با رفتارهای پرخطر جنسی و فقیهی مقدس و همکاران [۱۱]، تأثیر هویت دینی بر رفتار منحرفانه جنسی و نقش جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی به این نتیجه دست یافتند که داشتن هویتی دینی بر رفتار منحرفانه جنسی و نقش جهت‌گیری مذهبی بر کاهش میل به رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی مؤثر است. آدامسکی و همکاران [۵]، در پژوهش باورها و تعهدات مذهبی تأثیر بر نگرش‌ها و رفتارهای هرزه‌نگاری جنسی؛ مستر باج و همکاران [۶]، در پژوهش هرزه‌نگاری جنسی به عنوان یک عامل مخالف ارزش‌های مقدس دینی و آدراس و ساهو [۳]، در پژوهش هرزه‌نگاری جنسی با گرایش‌های مذهبی دریافتند که گرایش‌های مذهبی باعث کاهش هرزه‌نگاری جنسی می‌گردد.

سید حسینی و همکاران [۱۵]، در پژوهش مکانیسم‌های دفاعی ناپخته و روان رنجوری با هرزه‌نگاری جنسی؛ خانی‌پور و همکاران [۱۶]، در پژوهش مکانیسم دفاعی رشدنیافته و مکانیسم‌های دفاعی رشدنیافته در ارتباط با هرزه‌نگاری جنسی دریافتند، مکانیسم‌های دفاعی ناپخته باعث کاهش هرزه‌نگاری جنسی و مکانیسم‌های دفاعی ناپخته باعث افزایش هرزه‌نگاری جنسی می‌گردند. غزالی و همکاران [۱۷]، در پژوهشی نوجوانان درگیر هرزه‌نگاری جنسی و

می‌گردد؛ بنابراین استفاده از مکانیسم‌های دفاعی رشد یافته یکی از روش‌هایی است که باعث کاهش هرزه‌نگاری جنسی و آسیب‌های آن می‌گردد. استفاده از مکانیسم‌های دفاعی رشد نیافته و نوروتیک سبب جدایی فرد از واقعیت و نزدیک شدن به بیماری‌های روانی و رفتارهایی نامناسب از قبیل هرزه‌نگاری جنسی می‌گردد.

محدودیت‌ها و پیشنهادها و پژوهش

نمونه مورد مطالعه محدود به دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان بوده است؛ بنابراین با توجه به تفاوت‌های جنسیتی و اجتماعی در بین گروه‌های جمعیتی در سطح جامعه، بهتر است در تعمیم نتایج از نمونه به گروه‌های جمعیتی دیگر احتیاط شود.

لذا، پیشنهاد می‌شود، پژوهش مشابه بر روی دانشجویان سایر دانشگاه‌های کشور انجام گیرد تا امکان بررسی مقایسه‌ای نتایج فراهم گردد.

همچنین، یافته‌های حاصل از این پژوهش می‌تواند تلویحات مهمی در راستای تدوین برنامه‌های پیشگیرانه و درمانی در زمینه هرزه‌نگاری جنسی داشته باشد. پیشنهاد می‌شود، متخصصان در کار با مراجعان درگیر در هرزه‌نگاری جنسی مشکل‌ساز میزان پایبندی مذهبی، نگرش به هرزه‌نگاری و مکانیسم‌های دفاعی آن‌ها را مورد سنجش قرار دهند تا تصویر واضح‌تری از عوامل سوق‌دهنده آن‌ها به سمت هرزه‌نگاری در اختیار داشته باشند. همچنین پیشنهاد می‌شود، در تدوین برنامه‌های آموزشی پیشگیرانه و نیز مداخلات درمانی از آموزه‌های مذهبی و اخلاقی برای آگاهی‌رساندن به افراد و استفاده از مکانیسم‌های دفاعی مناسب و سازگارانه در این زمینه و نیز اصلاح نگرش آن‌ها نسبت به هرزه‌نگاری جنسی استفاده شود. تولید برنامه‌های آموزشی متنوع در قالب جلسات گروهی، کتاب، مجله، نمایش و فیلم با محتوای مذهبی و آموزش چگونگی استفاده از مکانیسم‌های دفاعی رشد یافته نیز می‌تواند برای تأثیرگذاری بر نگرش‌های افراد جامعه به ویژه نوجوانان و جوانان نسبت به هرزه‌نگاری جنسی مؤثر باشد.

سپاسگزاری

از کلیه دانشجویانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، کمال تشکر را داریم.

مکانیسم‌های دفاعی ناسازگار؛ کدیسکرتی و اندود [۱۹]، در ارتباط بین مکانیسم‌های دفاعی و هرزه‌نگاری‌های جنسی در بین مجرمان جنسی؛ کونورت و همکاران [۷]، در پژوهش استفاده افراطی و اغراق‌آمیز از مکانیسم‌های دفاعی در ارتباط با هرزه‌نگاری جنسی و کاسیکا و همکاران [۸]، در پژوهش ارتباط بین هرزه‌نگاری جنسی و مکانیسم‌های دفاعی دریافتند، مکانیسم‌های نابالغ با هرزه‌نگاری جنسی، رفتارهای جنسی پرخطر و مصرف الکل و سوء مصرف مواد ارتباط مثبت و معنی‌داری دارد.

در تبیین این یافته می‌توان بیان نمود که پای‌بندی مذهبی می‌تواند به وسیله تأکید بر استانداردهای اخلاقی خاص، درونی‌سازی معیارهای رفتاری مورد تأیید جامعه مذهبی، انگیزش دادن به افراد برای خوب بودن، بهره‌برداری از قدرت بازدارنده احساس گناه، مرتبط کردن افراد مذهبی با شبکه‌های اثباتی از روابط اجتماعی با دیگر همکیشان، توانمندسازی شخصیت، پرورش خودانتقادی و خودبازبینی و ایجاد نگرش که همه رفتارهای خوب و بد انسان مورد مشاهده و ثبت و ضبط است، هرزه‌نگاری جنسی را کاهش و خودکنترلی را افزایش دهد. بدین ترتیب، چنانچه فرد کار نادرستی انجام دهد و یا انگیزشی برای آن کار در خود احساس کند به واسطه این ادارک که خداوند می‌تواند رفتار او را ببیند در خلوت شخصی خود نیز احساسات منفی درباره رفتار خود را تجربه می‌کند و به واریسی و کنترل رفتارهای خود مطابق با معیارهای اخلاقی ارائه شده توسط مذهب ادامه می‌دهد. همچنین وقتی یک رفتار متعارض با آموزه‌های مذهبی اتفاق افتاد احساس گناه می‌تواند فرد را از ادامه آن رفتار نامطلوب باز دارد. مذهب، همچنین افراد را به انجام رفتارهای مذهبی (مانند نماز، دعا، خواندن کتاب‌های مذهبی و شرکت در اجتماعات مذهبی) تشویق می‌کند که به آنان در زمان وسوسه شدن کمک می‌کند. تسلط این راهبرد خودکنترلی می‌تواند فرد را از انجام رفتارهایی همانند هرزه‌نگاری جنسی و انجام رفتارهایی که به لحاظ مذهبی نادرست هستند محافظت نماید.

از دیگر سو مکانیسم‌های دفاعی را می‌توان یکی از شاخص‌های ذهنی مرتبط با سلامت روانی در نظر گرفت و افرادی که سعی دارند نگاه واقع بینانه‌ای داشته باشند از مکانیسم‌های دفاعی سازگارانه‌ای استفاده نموده و این امر باعث افزایش احساس تسلط و کنترل بیشتر در زندگی شان

منابع

- 6- Mestre-Bach G, Blycker GR, Chiclana Actis C, Brand M, Potenza MN. Religion, Morality, ethics, and Problematic Pornography use. sex & addiction (g mestre bache g blycker, section editors). 2021; SEX & ADDICTION (G MESTRE-BACH AND G BLYCKER, SECTION EDITORS).
<https://doi.org/10.1007/s40429-021-00388-2>
- 7- Gouvernet B, Guérolé N, Rebelo T. Combaluzie S. Defensive styles and sexual motives. *Sexologies*. 2020; 29(4): 93-102.
<https://doi.org/10.1016/j.sexol.2020.08.004>
- 8- Ciocca G, Rossi R, Collazzoni A, Gorea F, Vallaj B, Stratta P. et al. The impact of attachment styles and defense mechanisms on psychological distress in a non-clinical young adult sample: A path analysis. *Journal of Affective Disorders*. 2020; 273: 384-390.
<https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.05.014>
- ۹- جواهری غر، اسماعیلی م، حاجی تبار فیروزجائی ح، هرزه‌نگاری سایبری: از مبانی نظری تا الگوهای واکنش کیفی. پژوهش حقوق کیفری. ۱۳۹۹؛ ۸ (۳۰): ۱۷۳-۲۰۰.
<https://doi.org/10.22054/jclr.2020.42595.1923>
- ۱۰- کلاته ساداتی ا، حجازی ح، مرادی نژاد ا. رابطه بین دینداری و رفتار پرخطر در زندگی مجردی: مطالعه پیمایشی زنان شهر یزد ۱۳۹۷. زن در توسعه و سیاست. ۱۳۹۸؛ ۱۷(۱): ۲۷-۴۲.
<https://doi.org/10.22059/jwdp.2019.274299.1007577>
- ۱۱- فقیه‌ی مقدس ن، مؤمنی‌راد ف، شریفی س. ارائه مدل رفتار منحرفانه جنسی نوجوانان دختر: تأملی بر رویکرد زمینه‌ای. زن در توسعه و سیاست. ۱۳۹۸؛ ۱۷(۱): ۷۱-۹۵.
<https://doi.org/10.22059/jwdp.2019.276379.1007594>
- ۱- پورجعفری م. نقش کارکردهای خانواده، احساس تنهایی و مهارت ارتباطی در پیش‌بینی اعتیاد به هرزه‌نگاری در بین دانشجویان. فصلنامه ایده‌های نوین روانشناسی. ۱۴۰۰؛ ۱۲(۸): ۱-۱۱.
<http://jnip.r/article-1-448-fa.html>
- ۲- امیرفخرایی آ. اثربخشی مقدماتی درمان شناختی رفتاری بر اختلال نعوذ جنسی بر شدت علائم روانشناختی همبود: پژوهش مورد منفرد. دو فصلنامه روانشناسی بالینی و شخصیت. ۱۳۹۷؛ ۱۸(۲): ۱۷-۲۷.
<https://doi.org/10.22070/cpap.2020.2854>
- 3- Adarsh H Sahoo S. Pornography and Its Impact on Adolescent/Teenage Sexuality. *Journal of Psychosexual Health*. 2023; 5(1): 35-39.
<https://doi.org/10.1177/26318318231153984>
- 4- Zillmann D, Bryant J, ed. Pornography [Internet]. 1st Ed. Routledge; 2012 [cited 2022 Sep 26].
<https://www.taylorfrancis.com/books/9781136461187>. Accessed January 24, 2023.
<https://doi.org/10.4324/9780203052167>
- 5- Adamczyk A, Liu, Y-H; Scott, J. Understanding the role of religion in shaping cross-national and domestic attitudes and interest in abortion, homosexuality, and pornography using traditional and Google search data. *Social Science Research*. 2021; 100, 1-10.
<https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2021.102602>

- 17-Dekeseredy WS, Carlson Endowed A D. Understanding the Harms of Pornography: The Contributions of Social Scientific Knowledge. Prepared for Culture Reframed. 2020: 1-15. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.16226.68807>.
- 18-Darvish Molla; M, Nikmanesh Z. Psychometric Properties of the Persian Version of Problematic Pornography Use Scale (Pornography Addiction). *Psychological Models and Methods*. 2017; 8 (27): 49-63. <https://doi.org/20.1001.1.22285516.1396.8.27.4.9>
- 19-Bond M, Gardner St. Ch J, Sigal, JJ. Empirical Study of Self-rated Defense Styles. *Archive General Psychiatry*. 1983; Vol. 40: 333-338. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.1983.01790030103013>
- 20-Andrews G, Singh M, Bond Michael. The Defense Style Questionnaire. *Journal of Nervous and Mental Disorder*. 1993; Vol. 18 No.1: 246-256. <https://doi.org/10.1097/00005053-199304000-00006>
- ۲۱- حیدری‌نسب ل، شعیری مر. ساخت عاملی پرسشنامه سبک‌های دفاعی (DSQ-40) در نمونه‌های غیربالینی ایرانی. پژوهش‌های نوین روانشناختی. ۱۳۹۰؛ ۶(۲۱): ۹۶-۲۱۷. https://psychologyj.abrizu.ac.ir/article_4170.html
- ۲۲- فتحی‌آشتیانی ع، داستانی م. آزمون‌های روانشناختی: ارزشیابی شخصیت و سلامت روان. تهران: بعثت: ۱۳۸۹.
- ۱۲- سیدحسینی اس، طیبی ز، کارشکی ح، مدرس غروی م. به کارگیری تحلیل مسیر در تعیین رابطه سبک‌های دل‌بستگی با شدت علائم یائسگی: بررسی نقش میانجی‌گری احساس گناه جنسی و مکانیسم‌های دفاعی. *مجله مطالعات ناتوانی*. ۱۳۹۸؛ ۹(۱): ۸-۱. <https://www.magiran.com/p2088125>
- ۱۳- خانی‌پور ح، نعمتی م، محمدی ع. مقایسه خودآسیب‌رسانی و مکانیسم‌های دفاعی در افراد با اختلال هویت جنسی قبل و بعد از عمل جراحی تغییر جنسیت. *مجله روانشناسی بالینی*. ۱۳۹۶؛ ۴(پیاپی ۳۶): ۲۳-۳۲. JCP.2018.11263.1116/2075.10
- 14-Ghazali, SR; Elklit, A; Chen YY. Coping Style and Defence Mechanisms among Traumatized and Non-Traumatized Adolescents in Malaysia. *International Journal of Current Research and Review*. 2021; 13 (4): 63-68. <http://dx.doi.org/10.31782/IJCRR.2021.SP121>.
- 15-Alcina J, S Barros, Stefania P. Teche, Carolina Padoan, Pricilla Laskoski, Simone Hauck and Claudio L. *Eizirik Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law Online*. September 2020; 48 (3): 302-314. <https://doi.org/10.29158/JAAPL.003925-20>
- 16-Kor A, Fogel Y A, Reid R. C & Potenza M N. should hypersexual disorder be classified as an addiction? *Sexual Addiction & Compulsivity*. 2013; 20: 27-47. <https://doi.org/10.1080/10720162.2013.768132>

۲۴-البرزی م، جوکار ب. مقایسه خودگردانی مذهبی دانش
آموزان مدارس تیزهوش با دانش‌آموزان مدارس عادی در
شهرستان شیراز. *مطالعات روانشناختی*. ۱۳۸۴؛ ۱(۲): ۸۳-
۹۴.
https://psychstudies.lzahra.ac.ir/article_1663.html

23-Ryan RM, Rigby S, King K. Two types of
religious internalization and their relations to
religious orientations and mental health, *Journal
of Personality and Social Psychology*. 1993; 65:
586-596.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.65.3.586>